

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[CollectionBoite_023 | Notes de la fin de sa vie pour ses derniers livres.](#)[CollectionBoite_023-26-chem | Démosthène et \[... ?\]](#)
[Item\[Declamatio amatoria - suite\]](#)

[Declamatio amatoria - suite]

Auteur : Foucault, Michel

Présentation de la fiche

Coteb023_f0965

SourceBoite_023-26-chem | Démosthène et [... ?]

LangueFrançais

TypeFicheLecture

RelationNumérisation d'un manuscrit original consultable à la BnF, département des Manuscrits, cote NAF 28730

Références éditoriales

Éditeuréquipe FFL (projet ANR *Fiches de lecture de Michel Foucault*) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).

Droits

- Image : Avec l'autorisation des ayants droit de Michel Foucault. Tous droits réservés pour la réutilisation des images.
- Notice : équipe FFL ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).
Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR).

Notice créée par [équipe FFL](#) Notice créée le 19/03/2021 Dernière modification le 23/04/2021

DECLAMATIO AMATORIA.

739

μέλλονθ' αὐτὸν ὑπεύθυνον τῷ πεισθέντι καταστήσει.
 15 ἀλλὰ νομίζω τοῖς μὲν δικαίως ἐγκωμίων τυγχάνουσι
 περιγενέσθαι τῆς τῶν ἐπαινούμενων δυνάμειος προσήκειν
 τῇ τῆς ἀληθείας υπερβολῇ, τῆς δὲ συμβουλῆς οὐ δια-
 μαρτῆσθαι, συνειδὼς ὅτι διὰ μὲν ἀνοήτων καὶ παν-
 20 τελῶς ὑπ' ἀκρασίας διατρυφούμενων οὐδὲ τῶν καθ' ὑπερ-
 βολὴν ὀρθῶς βουλευθέντων οὐδὲν ἂν καλῶς ἐξενεχθείη,
 διὰ δὲ τῶν σωφρόνων καὶ καθαρῶς ζῆν αἰρουμένων οὐδὲ
 τὰ μετρίως ἐσκεμμένα διαμαρτάνεσθαι πέφυκεν. (8)
 Τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχων τοιαύτας ἐγγειρῶ τῷ λόγῳ,
 25 ἡγοῦμαι δὲ πάντας ἂν ὁμολογήσαι μοι τοῖς τηλικούτοις
 μάλιστα κατεπείγειν κάλλος μὲν ἐπὶ τῆς ὀψείας, σωφρο-
 σύνην δ' ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἀνδρείαν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων
 τούτων, χάριν δ' ἐπὶ τῶν λόγων διατελεῖν ἔχοντας. ὣν
 τὰ μὲν τῆς φύσεως οὕτω καλῶς ἡ τύχη σοι παραδέδω-
 140 κεν, ὥστε περιβλεπτον καὶ θαυμάζομενον διατελεῖν, τὰ
 δ' αὐτὸς παρὰ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τοῦτο προάγων ἦκεις,
 ὥστε μηδὲν ἂν σοι τῶν εὖ φρονούντων ἐπιτιμῆσαι. (9)
 Καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων ἄξιον; οὐχ
 5 ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν ἡγαπημένον φαίνεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς
 ἀνθρώποις τὰ μὲν δι' αὐτὸν τὰ δὲ διὰ τὴν τύχην θαυ-
 μάζεσθαι; Καθ' ὅλου μὲν τοίνυν τῶν ὑπαρχόντων σοι
 πρὸς ἀρετὴν ἴσως ὕστερον ἀρμόσει τὰ πλείω διελθεῖν.
 ἃ δ' ἐκάστου τούτων ἐγκώμι' εἰπεῖν ἔχω, ταῦτα δηλώ-
 10 σαι. πειράσομαι μετ' ἀληθείας.
 10. Ἄρξομαι δὲ πρῶτον ἐπαινεῖν, ὅπερ πρῶτον ἰδοῦ-
 σιν ἅπαντες ἔστι γυνὴ σου, τὸ κάλλος, καὶ τούτου τὸ
 χρῶμα, δι' οὗ καὶ τὰ μέρη καὶ ὅλον τὸ σῶμα φαίνε-
 15 ται. ὅ τιν' ἀρμόττουσαν εἰκόνα ἐνέγκω, σκοπῶν οὐχ
 ὁρῶν, ἀλλὰ παρίσταται μοι δέσθαι τῶν ἀναγνόντων
 τόνδε τὸν λόγον σὲ θεωρῆσαι καὶ ἰδεῖν, ἵνα συγγνώμης
 τύχῃ μηδὲν ὁμοίον ἔχων εἰπεῖν. (11) Τῷ γὰρ εἰκάσει
 τις ὁνητὸν ὄν, ἃ ἀθάνατον τοῖς ἰδοῦσιν ἐργάζεται πό-
 20 θον, καὶ δρώμενον οὐκ ἀπόπληροί, καὶ μεταστὰν μνη-
 σκόμεναι, καὶ τὴν τῶν θεῶν ἄξιαν ἐπ' ἀνθρώπου φύ-
 σιν ἔχει, πρὸς μὲν τὴν εὐπρέπειαν ἀνθρώπου, πρὸς δὲ
 τὰς αἰτίας ἀνυπονόητον; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ταῦτ' ἔστιν αἰ-
 25 τιάσασθαι πρὸς τὴν σὴν ὄψιν, ἃ πολλοῖς ἄλλοις ἤδη
 συνέπεσε τῶν κάλλους μετασχόντων. (12) Ἡ γὰρ διὰ
 25 βαθυμίαν τοῦ σχήματος ἅπασαν συνετάραξαν τὴν ὑπάρ-
 χουσαν εὐπρέπειαν, ἣ δι' ἀτύχημά τι καὶ τὰ καλῶς
 πεφυκότα συνδιέβαλλον αὐτῷ. ὣν οὐδενὶ τὴν σὴν ὄψιν
 εὐροιμ' ἂν ἔνοχον γεγεννημένην. οὕτω γὰρ σφόδρ' ἐφυ-
 140 λάξατο πάσας τὰς τοιαύτας κῆρας ὅστις ποτ' ἦν θεῶν ὃ
 τῆς σῆς ὀψείας προνοηθείς, ὥστε μηδὲν μέμψεως ἄξιον τὰ
 δὲ καὶ πλείστα περιβλεπτά σου καταστήσαι. (13) Καὶ
 μὲν δὴ καὶ τῶν ὁρωμένων ἐπιφανεστάτου μὲν ὄντος τοῦ
 5 προσώπου, τούτου δὲ αὐτοῦ τῶν ὁματίων, ἔτι μᾶλλον ἐν
 τούτοις ἐπεδείξατο τὴν εὐνοίαν ἣν εἶχεν εἰς σὲ τὸ δαι-
 μόνιον. οὐ γὰρ μόνον πρὸς τὸ τὰ κατεπείγονθ' ὁρᾶν αὐ-
 τάρκῃ παρέσχετο, ἀλλ' ἐνίῳ οὐδ' ἐκ τῶν πραττομένων
 10 γιγνωσκομένης τῆς ἀρετῆς, σοῦ διὰ τῶν τῆς ὀψείας ση-
 μείων τὰ κάλλιστα τῶν ἡθῶν ἐνεφάνισε, πρῶτον μὲν καὶ
 φιλόανθρωπον τοῖς ὁρώσι, μεγαλοπρεπῆ δὲ καὶ σεμνὸν τοῖς

praestandus sit; tamen existimo hos, qui jure laudantur, ve-
 ritatis excellentia superare debere laudantium facundiam, et
 in dando consilio me non aberraturum, quia scio stultos et
 intemperantia prorsus depravatos, nulla vel rectissima con-
 silia probe exsequi, per eos vero, qui vitam suam prudenter
 et innocenter instituunt, nec vel mediocriter cogitata fru-
 strari solere. (8) Hac igitur spe fretus, ad orationem ag-
 gredior, arbitror autem omnes mihi esse assensuros, hunc
 aetati esse maxime necessariam perpetuam et pulchritudinem
 aspectus et modestiam animi et fortitudinem utriusque et
 orationis suavitatem. e quibus ea, quae naturae sunt, ita tibi
 praeclara fortuna largita est, ut omnes semper te suspiciant
 et admirentur, reliqua ipse tuapte cura eo perduxisti, ut
 nemo sanus te reprehendat. (9) Quanquam quid faciendum
 ei qui maximas laudes meretur? nonne diis carum videri,
 et hominibus partim propter semetipsum partim propter
 fortunam admirationi esse? Ac in universum de plurimis
 tuis ad virtutem adjumentis fortasse plura postea narrari
 conveniet. quas vero singulatim laudes referre possum, eas
 ut vere exponam faciam periculum.

10. Primum autem eam laudare incipiam, quam viden-
 tibus omnibus primum cognoscere licet, pulchritudinem,
 ejusque colorem, e quo et partes et totum corpus elucet.
 cui quam convenientem similitudinem adhibeam, medi-
 tans invenio nullam, sed in mentem mihi venit rogandos
 esse lectores hujus orationis, ut ipsi te spectent et contem-
 plentur, ut venia mihi detur nihil tibi simile asserenti. (11)
 Cum qua enim id mortale comparatur, quod immortale aspi-
 cientibus desiderium parit et aspectu sui non satiat et re-
 motum animis obversatur et deorum dignitatem obtinet in
 corpore humano, ut floridum elegantia venustatis, ita nullis
 criminibus obnoxium? Jam nec illa in facie tua culpari pos-
 sunt, quae multis aliis pulchritudine praeditis acciderunt.
 (12) Nam vel ob ignaviam universam figurae elegantiam tur-
 baverunt, vel propter calamitatem aliquam etiam reliqua
 naturae praeclara simul invisa reddiderunt. quarum repre-
 hensionum omnium tuam faciem expertem esse reperiam.
 tanta enim cura, quisquis ille deorum fuit, qui formam
 tibi largitus est, omnes hujusmodi labes cavet, ut nihil vi-
 tuperatione dignum, suspicienda in te vel plurima effecerit.
 (13) Jam quum in his quoque quae aspectu sentiuntur,
 maxime facies emineat, atque in hac ipsa oculi, magis
 etiam in his suam erga te benivolentiam numen ostendit.
 non enim eos ad usus duntaxat necessarios idoneos praebuit,
 sed quum quorundam virtus vix ex actionibus appareat,
 tuos mores probatissimos per visus indicia declaravit, qui
 et humanus aspectu et magnificus in vitae consuetudine et

BnF
MSS

47.

